

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ МЕДИЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
Державна установа «Національний інститут хірургії та
трансплантології імені О.О.Шалімова НАМН України»

УХВАЛЕНО

Вченою Радою ДУ
“Національний
інститут хірургії та
трансплантології ім.
О.О. Шалімова
НАМН України”

“28” жовтня 2022 р.

Протокол №5

ВВЕДЕНО В ДІЮ

Наказом директора ДУ
“Національний
інститут хірургії та
трансплантології ім.
О.О. Шалімова НАМН
України”, академіка
НАМН України

професора
О.Ю. Усенко
від 28 жовтня 2022 р.
№ 246-1-н

СИЛАБУС

нормативної навчальної дисципліни
«ПРЕЗЕНТАЦІЯ ТА ВПРОВАДЖЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ
ВЛАСНОГО НАУКОВОГО ДОСЛІДЖЕННЯ»
(СПЕЦКУРС ДОСЛІДНИКА)

Форма навчання: очна, з елементами дистанційного навчання на базі
програмного комплексу «Microsoft Teams».

ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ
третього (освітньо-наукового) рівня

галузь знань 22 «Охорона здоров'я»
спеціальність 222 Медицина
спеціалізація Хірургія

Силабус нормативної дисципліни професійної підготовки - «Презентація та впровадження результатів власного наукового дослідження» (спецкурс дослідника) з підготовки доктора філософії

РОЗРОБНИКИ

№ п.п.	ПІБ	Вчене звання	Науковий ступінь	посада
1.	Усенко Олександр Юрійович	Академік НАМН України, професор	Доктор медичних наук	Генеральний директор
2.	Костилов Михайло Володимирович	Професор	Доктор медичних наук	заступник Генерального директора з наукової роботи
3.	Салютін Руслан Вікторович	Старший дослідник	Доктор медичних наук	заступник Генерального директора з науково-організаційної роботи
4.	Копчак Володимир Михайлович	Професор	Доктор медичних наук	Завідувач відділу хірургії підшлункової залози та реконструктивної хірургії жовчних проток
5.	Сморжевський Валентин Йосипович	Професор	Доктор медичних наук	Професор кафедри хірургії та трансплантології НУОЗ ім.П.Л.Шупика

Склад проектної групи обговорено і схвалено на засіданні вченої ради ДУ «НІХТ ім. О. О. Шалімова НАМН України» (протокол № 8 від 24 червня 2016 року).

Силабус затверджено на засіданні Вченої ради
ДУ «НІХТ ім. О.О.Шалімова НАМН України»
від «28» жовтня 2022 р., протокол № 5

I. ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Таблиця 1 (денна форма)

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, ОНП	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	22 « Охорона здоров'я» 222 Медицина	Рік навчання 1
Кількість годин –60 год. (2 ECTS)		Семестр 2-ий
		Лекції 4 год.
		Практичні (семінарські) 18 год.
ІНДЗ: <u>передбачено</u>		Самостійна підготовка 36 год.
	Форма контролю: залік 2 год.	
Мова навчання		Українська

II. ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧІВ

Таблиця 2

Прізвище, ім'я та по батькові, науковий ступінь, вчене звання, посада	1. Дубович Т.О. – канд. мед. наук., ст. наук. співробітник 2. Андреещев С.А. – канд. мед. наук, доцент, наук. співробітник
Контактна інформація	info@surgery.org.ua
Дні занять	Заняття за розкладом, за потреби – онлайн

III. ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

● **Анотація курсу.** Дисципліна «Презентація та впровадження результатів власного наукового дослідження» (спецкурс дослідника) уведена для вивчення аспірантами 1 року навчання у ДУ «НІХТ ім. О.О.Шалімова НАМН України».

Предмет курсу – Програма дисципліни «Презентація та впровадження результатів власного наукового дослідження» (спецкурс дослідника)

спрямована на ознайомлення слухачів з особливостями презентації та впровадження результатів власного наукового дослідження, формування у них систематизованого комплексу знань про загальні наукові принципи, форми та методологію управління науковою діяльністю». Програма охоплює обсяг як теоретичних, так і практично-прикладних знань, вмінь і навичок, необхідних аспірантам, дослідникам в медичній сфері, для належного здійснення професійної та науково-дослідної діяльності, що дозволить в повному обсязі удосконалити загально-професійні, спеціалізовано-професійні, дослідницькі, аналітичні компетенції з хірургії задля досягнення рівня знань та вмінь відповідно до кваліфікаційних вимог для отримання ступеня доктора філософії за спеціальністю 222 «Медицина».

Пререквізити й постреквізити. До пререквізитів курсу відносимо володіння фаховими знаннями на другому освітньо-науковому рівні.

Мета і завдання навчальної дисципліни.

Мета дисципліни – формування нових та поглиблення існуючих у аспірантів загальногуманітарних, медико-організаційних, медико-правових компетенцій, а також отримання ними нових актуальних теоретичних знань, вдосконалення практично-правових навичок і умінь, необхідних для професійної наукової діяльності, зокрема презентації результатів наукових досліджень та реєстрації прав інтелектуальної власності, відповідно до вимог державних освітніх стандартів, вимог системи якості підготовки медичних кадрів.

Вказана мета є складовою формування у аспірантів інтегральної компетенції – здатності розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної медичної діяльності, проводити оригінальне наукове дослідження та здійснювати дослідницько-інноваційну діяльність в галузі охорони здоров'я на основі глибокого переосмислення наявних та створення нових цілісних теоретичних або практичних знань.

Завдання курсу з презентації та впровадження результатів власного наукового дослідження:

- засвоєння основних підходів до поширення, розповсюдження та впровадження результатів власних наукових досліджень;
- визначення основних перешкод та можливостей для поширення, розповсюдження та впровадження результатів власних наукових досліджень;
- навчання ефективному розповсюдженню результатів власних наукових досліджень в академічному середовищі та поза його межами;
- оволодіння методами побудови плану розповсюдження (dissemination plan) результатів власних наукових досліджень;

- визначення відповідності аудиторії для різних варіантів презентації результатів наукових досліджень;
- придбання навичок приготування тез конференцій, постерних та стендових доповідей;
- придбання навичок приготування усної доповіді на науковому форумі;
- придбання навичок приготування наукової статті для публікації в рецензованому виданні (publication in peer-reviewed journal);
- придбання навичок приготування прес-релізів, інтерв'ю, брифінгів;
- підвищення ефективності підготовки завдяки застосуванню сучасних інформаційних і комунікаційних засобів.

Результати навчання (компетентності). Опанувавши курс «Презентація та впровадження результатів власного наукового дослідження» (спецкурс дослідника) аспіранти здобудуть такі компетентності:

Загальні компетентності

- ЗК2. Здатність працювати автономно, з дотриманням дослідницької етики, академічної доброчесності та авторського права.
- ЗК3. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК4. Здатність до спілкування і роботи у професійному середовищі та з представниками інших професій у національному та міжнародному контексті.
- ЗК5. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми, генерувати нові ідеї.
- ЗК6. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

Спеціальні (фахові) компетентності

- СК2. Здатність до визначення потреби у додаткових знаннях за напрямком наукових досліджень, формулювати дослідницькі питання, генерувати наукові гіпотези у сфері медицини.
- СК3. Здатність розробляти та управляти науковими проектами у сфері медицини.
- СК4. Здатність обирати методи та критерії оцінки досліджуваних феноменів та процесів в галузі медицини відповідно до цілей та завдань наукового проекту.
- СК5. Володіння сучасними методами наукового дослідження.
- СК6. Здатність проводити коректний аналіз та узагальнення результатів наукового дослідження.
- СК7. Здатність інтерпретувати можливості і обмеження дослідження, його роль у суспільстві.

СК8. Впровадження нових знань (наукових даних) в освітній процес та практику охорони здоров'я.

Програмні результати навчання

ПРН3. Усвідомлювати філософські засади сучасного наукового знання, наукової раціональності, наукової картини світу, природничих, медичних і соціогуманітарних моделей сучасного наукового дискурсу.

ПРН5. Інтерпретувати та аналізувати інформацію з використанням новітніх інформаційних технологій.

ПРН6. Формулювати наукові гіпотези, мету і завдання наукового дослідження. Вміти визначити об'єкт, суб'єкт і предмет досліджень, використовуючи гносеологічні підходи до розв'язання проблем.

ПРН7. Розробляти дизайн та план наукового дослідження.

ПРН11. Отримувати, аналізувати, оцінювати та використовувати ресурси, що мають відношення до вирішення наукових проблем і задач хірургії.

ПРН13. Застосовувати сучасні інформаційні та медичні технології у професійній діяльності.

ПРН14. Узагальнювати і публічно представляти результати виконаних наукових досліджень.

IV. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.

Таблиця 3.

Назви тем	Лекції, годин	Практичні, семінари	Самостійна робота	Бали	Викладач
Тема 1. Загальна характеристика презентації результатів наукових досліджень (результати наукових досліджень, вимоги до них; поняття та види презентації наукових результатів та вимоги до них). Результат наукових досліджень : поняття, види. Доктринальні, методичні та нормативно-правові вимоги до результатів наукових досліджень. Презентації результатів наукових досліджень: поняття, види (форми). Вимоги до презентацій результатів наукових досліджень - доктринальні, методичні та нормативно-правові.	1	6	6	12	Костенко АА

Тема 2. Стратегія поширення, розповсюдження та впровадження результатів дослідження. Розповсюдження наукових знань. Можливості та перешкоди на шляху поширення наукових результатів. Розробка стратегії поширення та впровадження результатів дослідження. Вибір належної аудиторії для поширення результатів дослідження. Кроки поширення та впровадження результатів дослідження. Теоретичні засади впровадження. Наука про впровадження. Інструменти впровадження результатів дослідження: TDF (Theoretical Domains Framework) та BCW (Behavioral Change Wheel).	1	6	8	12	Костенко АА
Тема 3. Практичні інструменти поширення та розповсюдження результатів наукових досліджень в академічному середовищі та суспільстві. Загальна характеристика усних презентацій результатів наукових досліджень. Види (форми) усних презентацій результатів наукових досліджень. Етапи підготовки усних презентацій. Основні прийоми і засоби побудови усних презентацій результатів наукових досліджень. Загальна характеристика письмових презентацій результатів наукових досліджень. Види (форми) письмових презентацій результатів наукових досліджень. Етапи підготовки письмових презентацій. Основні прийоми і засоби побудови письмових презентацій результатів наукових досліджень. Особливості підготовки тез конференцій (conference abstracts), стендових доповідей (poster presentation) та наукових статей для публікації у рецензованому виданні (publication in peer-reviewed journal). Особливості презентації результатів наукових досліджень українською мовою (основні стилі українського мовлення, прийоми і засоби риторики і можливості їх використання для презентації результатів наукових досліджень; вимоги української ділової мови до складання наукових документів; типові помилки при підготовці презентацій результатів наукових досліджень українською мовою).	1	6	8	12	Костенко АА
Тема 4. Загальна характеристика права інтелектуальної власності та порядок реєстрації права інтелектуальної власності. Предмет і метод права інтелектуальної власності. Структура права інтелектуальної власності. Патентне право. Авторське право та суміжні права. Місце та роль права інтелектуальної власності у медичній науковій діяльності. Міжнародно-правові джерела права інтелектуальної власності. Європейське нормативно-правове забезпечення права інтелектуальної власності. Права та обов'язки	1	6	8	12	

власників охоронних документів на об'єкти інтелектуальної власності та власників авторського права. Система захисту прав інтелектуальної власності, її призначення та основні завдання. Загально-правова характеристика законодавства України в сфері інтелектуальної власності. Види правовідносин (суб'єкти, об'єкти та зміст) у сфері інтелектуальної власності. Права та обов'язки власників охоронних документів на об'єкти інтелектуальної власності та власників авторського права. Система захисту прав інтелектуальної власності, її призначення та основні завдання. Механізм та основні етапи реєстрації прав інтелектуальної власності. Право на одержання патенту, право авторства. Оформлення прав на винаходи, корисні моделі і промислові зразки. Подання заявки та оформлення патенту України на винахід. Патентні дослідження. Реалізація патентних прав. Права та обов'язки власника патенту на винаходи, корисні моделі і промислові зразки. Обмеження прав власника патенту. Взаємовідносини співвласників патенту. Передача прав на використання винаходу. Види ліцензій. Секрети виробництва (ноу-хау). Підготовка пропозицій про продаж ліцензій. Ліцензійний паспорт. Покупка іноземних ліцензій. Патентна інформація та патентна частота об'єктів техніки					
Залік		2		40	
Заохочення				12	
РАЗОМ:	4	26	30	100	
ВСЬОГО		60		100	

V. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ.

Навчально-методичні матеріали самостійної роботи аспірантів враховують специфіку нормативної навчальної дисципліни професійної підготовки - «Презентація та впровадження результатів власного наукового дослідження» (спецкурс дослідника). Рекомендації до самостійного вивчення навчального матеріалу включають вказівки щодо терміну та обсягу засвоєння матеріалу із зазначенням навчальних і наукових видань, що використовуються з цією метою, а також питання для самоконтролю, тести, контрольні завдання, вимоги і приклади оформлення самостійної письмової роботи (реферату), критерії оцінювання. Методичні рекомендації до самостійної роботи аспірантів включають таку інформацію (залежно від форми проведення занять):

- методичні рекомендації до практичних занять – приклади розв'язування задач, варіанти задач для самостійної роботи та відповіді до них;
- методичні рекомендації до семінарських занять – тематику і методичні поради до опрацювання теоретичних питань (завдань) з акцентуванням уваги аспіранта на основних проблемних питаннях, які розглядаються, список літературних джерел, тощо.

Виконання даної програми передбачено з використанням наступних методів навчання: метод проблемного викладу (навчання аспірантів на проблемних ситуаціях з метою підготовки до роботи в реальних умовах), дослідницько-інноваційний (організація науковим керівником пошукової творчої діяльності аспірантів шляхом постановки нових проблем і проблемних завдань), вербальні (лекція, пояснення, розповідь, бесіда, інструктаж, консультація, навчальна дискусія, суперечка, обговорення будь-якого питання навчального матеріалу), наочні (спостереження, ілюстрація, демонстрація), пояснювально-ілюстративні або інформаційно-рецептивні (надання готової інформації науковим керівником та її засвоєння аспірантами)

Форми та види організації самостійної роботи

Самостійна робота аспіранта над засвоєнням навчального матеріалу з курсу «Презентація та впровадження результатів власного наукового дослідження» (спецкурс дослідника) може виконуватись у бібліотеці ДУ «ННЦХТ ім. О. О. Шалімова НАМН України», у Національній медичній бібліотеці, а також в домашніх умовах.

Передбачаються такі організаційні *форми* самостійної роботи аспіранта:

- навчальна робота, яка виконується самостійно у вільний від занять та зручний для аспіранта час, як правило, поза аудиторією;
- навчальна робота, яка з урахуванням специфіки нормативної навчальної дисципліни професійної підготовки - курс «Презентація та впровадження результатів власного наукового дослідження» (спецкурс дослідника) викладається в лабораторіях та відділеннях ДУ «ННЦХТ ім. О. О. Шалімова НАМН України»;
- вдосконалення теоретичних і практичних навичок в умовах робочих нарад у відділеннях ДУ «ННЦХТ ім. О. О. Шалімова НАМН України»;
- робота аспіранта над індивідуальними завданнями під керівництвом викладача (аудиторна робота, робота з використанням комп'ютерної техніки, тощо);
- індивідуальні навчальні завдання з нормативної навчальної дисципліни професійної підготовки - курс «Презентація та впровадження результатів власного наукового дослідження» (спецкурс дослідника),

які видаються аспірантам у терміни, передбачені візиткою навчальної дисципліни і виконуються кожним аспірантом самостійно при консультуванні викладачів;

- індивідуальні навчально-дослідні завдання (ІНДЗ) – вид позааудиторної самостійної роботи аспіранта навчального або навчально-дослідницького характеру, які виконуються у процесі вивчення програмного матеріалу навчального курсу в даному семестрі в терміни, передбачені програмою навчальної дисципліни;
- робота аспіранта по виконанню дисертаційної роботи.

Найпоширенішими **видами** індивідуальних навчальних та індивідуальних навчально-дослідних завдань є:

- робота з підручниками або посібниками;
- розв'язування та складання практичних (наприклад, ситуативних) задач різного рівня складності з теми (чи модуля);
- комплексний опис процесів, тенденцій, явищ, об'єктів;
- анотація прочитаної додаткової літератури з курсу, бібліографічний опис, історичні довідки тощо;
- реферування іноземних текстів за фаховими темами.

Зміст самостійної роботи аспіранта з нормативної навчальної дисципліни професійної підготовки - курс «Презентація та впровадження результатів власного наукового дослідження» (спецкурс дослідника) визначається робочою програмою, методичними матеріалами, завданнями та вказівками викладача і може складатися з таких **видів роботи**:

- підготовка до аудиторних занять (лекцій, практичних, семінарських, співбесіди з лектором тощо);
- виконання індивідуальних завдань;
- самостійне опрацювання окремих тем навчальної дисципліни згідно робочої програми навчальної дисципліни;
- виконання контрольних робіт при дистанційній формі навчання;
- підготовка і виконання завдань, передбачених програмою практичної підготовки, дисертаційних робіт тощо;
- підготовка до усіх видів контролю, в тому числі до заліку та підсумкової атестації (виконання дисертаційної роботи);
- робота у наукових проблемних групах молодих вчених, семінарах тощо;
- участь у роботі наукових і науково-практичних конференцій, семінарів з фаху «Хірургія» тощо;
- виконання завдань, які базуються на використанні сучасних інформаційних технологій і комп'ютерних засобів навчання.

Методичні матеріали для самостійної роботи аспірантів передбачають можливість проведення самоконтролю з боку аспіранта. Для самостійної роботи аспіранту також рекомендується відповідна наукова та фахова монографічна і періодична література зі спеціальності «Хірургія».

Матеріально-технічне й інформаційно-технічне забезпечення самостійної роботи аспіранта містить:

- навчальну і навчально-методичну літературу з хірургії;
- бібліотеку з читальним залом, укомплектованим відповідно до діючих нормативів;
- комп'ютерний клас та можливість роботи в мережі Інтернет.

Забезпечення належних умов самостійної роботи аспіранта на навчальних об'єктах підвищеної небезпеки здійснюється за попередньо укладеним графіком під керівництвом наукового керівника.

VI. ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Розподіл балів та критерії оцінювання

Під час вивчення нормативної навчальної дисципліни професійної підготовки спеціального курсу «Презентація та впровадження результатів власного наукового дослідження» (спецкурс дослідника) аспірант виконує такі види робіт: вивчення теоретичного й практичного матеріалу (на практичних заняттях), включно з підготовкою індивідуального завдання та залікових питань. Повноцінне засвоєння курсу передбачає відвідування лекцій, індивідуальне опрацювання текстових та медійних джерел відповідно до тематики занять; підготовку до перевірки знань (теми оцінюються по 2 бали за кожну академічну годину семінарського або практичного заняття). Залік (40 балів) мають на меті висвітлити індивідуальні результати навчання. Викладач залишає за собою право заохотити учасників курсу додатковими балами (до 12 балів) за участь у різних видах наукової та навчальної діяльності, що передбачає використання професійних навичок, дотичних до курсу (публікація статей і тез доповідей, виступи на конференціях тощо). Аспірантам можуть бути зараховані результати навчання, отримані у формальній, неформальній та/або інформальній освіті (професійні курси/тренінги, онлайн-освіта, стажування). Процес зарахування врегульований Положенням про порядок реалізації права на академічну мобільність у ДУ «ННЦХТ ім. О. О. Шалімова НАМН України». Згідно встановленого порядку можуть бути визнані результати навчання, які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають одному заліковому модулю, або окремому змістовому модулю, темі (темам), які передбачені силабусом. Учасники курсу мають можливість порушити будь-яке питання, яке стосується процедури проведення чи оцінювання контрольних заходів та очікувати, що воно буде розглянуто до апеляційної комісії.

Відвідування лекцій. Відвідування лекцій – обов'язкове.

Відвідування семінарів. Кожен семінар або практичне зайняття оцінюються, їх відвідування – обов’язкове. Втрачені через відсутність аспіранта бали – не відпрацьовуються, за винятком, якщо заняття було пропущене через поважну причину, підтверджену документально.

Несвоєчасне виконання завдання.

Аспірант, що з певних причин не відвідує лекції, зобов’язаний аргументувати свою відсутність. Якщо аспірант відсутній на практичному занятті з поважної причини, відпрацювання здійснюється під час індивідуально узгодженої консультації. Відсутність аспіранта на підсумкових видах роботи оцінюється в «0» балів. Повторне написання робіт можливе лише за наявності офіційного документу, який підтверджує причину відсутності студента.

Процедура оскарження результатів контрольних заходів.

Процедура оскарження результатів контрольних заходів. Аспіранти мають можливість порушити будь-яке питання, яке стосується процедури проведення чи оцінювання контрольних заходів та очікувати, що воно буде розглянуто згідно із наперед визначеними процедурами у ЗВО.

Дотримання правил навчальної етики та академічної доброчесності:

Учасник освітнього процесу повинен виявляти толерантність і дотримуватися етичних норм та правил поведінки під час спілкування з іншими аспірантами та викладачем, сумлінно виконувати покладені на нього обов’язки, прагнути до особистісного й професійного зростання та уникати будь-яких виявів неправдивості, що порушують наукову етику й виражають неповагу до чужих інтелектуальних надбань (врегульовано: Положенням про наукову і академічну доброчесність у ДУ «ННЦХТ ім. О. О. Шалімова НАМН України»). Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- самостійне виконання завдань поточного та підсумкового контролю (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

VII. ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

Усі види навчальної діяльності аспіранта оцінюються певною кількістю балів. Підсумковий контроль здійснюється у формі складання заліку. Сумарна максимальна кількість балів, яку аспірант може отримати під час засвоєння курсу та під час підсумкових заходів – 100 балів. Підсумкова оцінка за 100-бальною шкалою складається із сумарної кількості балів за:

1. Поточне оцінювання (максимум 48 балів);
2. Індивідуальне заохочення (максимум 12 балів);
3. Залік (максимум 40 балів)

Підсумкову оцінку за національною шкалою буде внесено в залікову відомість. Інформацію про вивчення нормативної навчальної дисципліни професійної підготовки - курсу «Презентація та впровадження результатів власного наукового дослідження» (спецкурс дослідника) буде внесено до особливих здобутків.

Шкала оцінювання

Таблиця 5

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка
90 – 100	Відмінно
82 – 89	Дуже добре
75 – 81	Добре
67 – 74	Задовільно
60 – 66	Достатньо
1 – 59	Незадовільно

VIII. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Конституція України від 28 червня 1996 р. (зі змінами і доповненнями). Відомості Верховної Ради України. 1996. No 30. Ст. 141. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>
2. Цивільний кодекс України : Закон України від 16 січня 2003 р. No 435-IV (зі змінами і доповненнями). Відомості Верховної Ради України. 2003. No 40. Ст. 356. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15>
3. Основи законодавства України про охорону здоров'я: Закон України від 19 листопада 1992 р. No 2801-XII (зі змінами і доповненнями). Відомості Верховної Ради України. 1993. No 4. Ст. 19. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2801-12>
4. Про авторське право та суміжні права: Закон України від 23 грудня 1993 р. No 3792-XII (зі змінами і доповненнями). Відомості Верховної Ради України. 1994. No 13. Ст. 64. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3792-12>
5. Про вищу освіту : Закон України від 01 липня 2014 р. No 1556-VII (зі

- змінами і доповненнями). Відомості Верховної Ради України. 2014. No 37-38. Ст. 2004. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
6. Про наукову і науково-технічну експертизу : Закон України від 10 лютого 1995 р. No 51/95-ВР (зі змінами і доповненнями). Відомості Верховної Ради України. 1995. No 9. Ст. 56. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/51/95-%D0%B2%D1%80>
7. Про наукову та науково-технічну діяльність : Закон України від 26 листопада 2015 р. No 848-VIII (зі змінами і доповненнями). Відомості Верховної Ради України. 2016. No 3. Ст. 25. URL: <https://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/848-19>
8. Про освіту : Закон України від 05 вересня 2017 р. No 2145-VIII (зі змінами і доповненнями). Відомості Верховної Ради України. 2017. No 38-39. Ст. 380. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>
9. Про охорону прав на винаходи і корисні моделі : Закон України від 15 грудня 1993 р. No 3687-XII (зі змінами і доповненнями). Відомості Верховної Ради України. 1994. No 7. Ст. 32. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3687-12>
10. Про охорону прав на промислові зразки : Закон України від 15 грудня 1993 р. No 3688-XII (зі змінами і доповненнями). Відомості Верховної Ради України. 1994. No 7. Ст. 34. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3688-12>
11. Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах) : постанова Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 No 261. Офіційний вісник України. 2016. No 29. Ст. 1164. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/261-2016-%D0%BF>
12. Про проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії : постанова Кабінету Міністрів України від 06 березня 2019 р. No 167. Офіційний вісник України. 2019. No 22. Ст. 767. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/167-2019-%D0%BF>
13. Про опублікування результатів дисертацій на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата наук: наказ Міністерства освіти і науки України від 23 вересня 2019 р. No 1220. Офіційний вісник України. 2019. No 81. Ст. 2780. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1086-19>
14. Актуальні проблеми права інтелектуальної власності [Текст] : навч. посіб. / [В. К. Матвійчук та ін. ; за ред. І. С. Тімуш, Ю. В. Нікітіна, В. М. Мироненко] ; Нац. акад. упр. Київ : Нац. акад. упр., 2014. 351 с.
15. Бошицький Ю. Л. Правова охорона винаходів та корисних моделей в Україні: проблеми теорії та практики [Текст] : монографія / Ю. Л. Бошицький, Я. Г. Воронін ; НАН України, Київ. ун-т права, Міжнар. центр

- прав. пробл. інтелект. власності при Ін-ті держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. К. : Вид-во Європ. ун-ту, 2010. 339 с.
16. Воронцова К. О. Цивільно-правовий статус суб'єктів права інтелектуальної власності у сфері охорони здоров'я [Текст] : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.03 / Воронцова Катерина Олексіївна ; НАН України, Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького. Київ, 2019. 20 с.
17. Дахно І. І. Право інтелектуальної власності [Текст] : навч. посіб. / І. І. Дахно, В. М. Алієва-Барановська. Київ : Центр учбової літератури, 2015. 549 с.
18. Дюкареєва-Бержаніна К. Ю. Охорона прав інтелектуальної власності співавторів творів науки [Текст] : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.03 / Дюкареєва-Бержаніна Катерина Юріївна ; Тернопіл. нац. екон. ун-т. Тернопіль, 2019. 20 с.
19. Золота Л. В. Адміністративно-правова охорона права інтелектуальної власності у сфері наукової діяльності в Україні [Текст] : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 / Золота Леся Володимирівна ; Сум. держ. ун-т. Суми, 2019. 20 с.
20. Каньоса П. С. Риторика [Текст] : навч. посіб. / Каньоса П. С. ; Кам'янець-Поділ. нац. ун-т ім. Івана Огієнка. - Кам'янець-Подільський : Зволейко Д. Г. [вид.], 2011. 207 с.
21. Кравець В. Р. Право інтелектуальної власності (у запитаннях і відповідях) [Текст] : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / В. Р. Кравець, В. Г. Олюха. К. : Центр учбової літератури, 2012. 264 с.
22. Кулініч О. О. Право інтелектуальної власності [Текст] : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / О. О. Кулініч, Л. Д. Романадзе ; Нац. ун-т "Одес. юрид. акад.". О. : Фенікс, 2011. 491 с.
23. Куньч З. Й. Українська риторика: історія становлення і розвитку [Текст] : навч. посіб. / Зоряна Куньч ; Нац. ун-т "Львів. політехніка". Л. : Вид-во Львів. політехніки, 2011. 248 с.
24. Курило В. І. Основи права інтелектуальної власності [Текст] : навч. посіб. / В. І. Курило, О. П. Світличний, І. В. Гиренко ; Кабінет Міністрів України, Нац. ун-т біоресурсів і природокористування України. Донецьк : Донбас, 2012. 262 с.
25. Методологія і принципи наукових досліджень [Текст] : навч. посіб. / Х. С. Соболь, Н. І. Петровська, О. М. Гуняк ; Нац. ун-т "Львів. політехніка". Львів : Вид-во Львів. політехніки, 2018. 87 с.
26. Методологія наукових досліджень [Текст] : монографія / Г. Б. Іноземцев, В. В. Козирський, О. В. Окушко ; Нац. ун-т біоресурсів і природокористування України. Київ : Комприит, 2017. 196 с.

27. Методологія і методи наукових досліджень [Текст] : навч. посіб. / Лівінський О. М. [та ін.] ; за ред. акад. Укр. акад. наук, д-ра техн. наук, проф. О. М. Лівінський ; Глухів. нац. пед. ун-т ім. Олександра Довженка. Глухів : РВВ ГНПУ ім. О. Довженка, 2012. 173 с.
28. Методологія та організація наукових досліджень [Текст] : навч. посіб. / Укоопспілка, Львів. комерц. акад. ; [уклад. Ігор Вдовичин]. Львів : Вид-во Львів. комерц. акад., 2015. 247 с.
29. Пономарьова О. О. Цивільно-правові аспекти реалізації майнових прав інтелектуальної власності в сфері медицини в Україні [Текст] : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.03 / Пономарьова Олена Олександрівна ; Тернопіл. нац. екон. ун-т. Тернопіль, 2019. 20 с.
30. Право інтелектуальної власності [Текст] : підручник / [С. Б. Булеца та ін.] ; за заг. ред.: д-ра юрид. наук, проф. Булеци С. Б., канд. юрид. наук, доц. Чепис О. І. ; Держ. ВНЗ "Ужгород. нац. ун-т.", Юрид. ф-т. Ужгород : Рік-У, 2019. 482 с.
31. Право інтелектуальної власності [Текст] : термінол. слов. / [упоряд.]: Ю. Ф. Іванов, О. В. Куриліна, М. В. Іванова. Київ : Маслаков Р. О. [вид.], 2019. 457 с.
32. Право інтелектуальної власності [Текст] : навч. посіб. : для студ. вищ. навч. закл. / В. Р. Кравець [та ін.] ; за заг. ред. В. Р. Кравця, В. Г. Олюхи. К. : Центр учбової л-ри, 2012. 268, [1] с.
33. Селіваненко В. В. Міжнародно-правова та національна охорона об'єктів інтелектуальної власності у сфері охорони здоров'я [Текст] : монографія / Селіваненко В. В. ; Нац. акад. прав. наук України, НДІ інтелект. власності. Київ : Інтерсервіс, 2018. 199 с.
34. Українська мова за професійним спрямуванням [Текст] : навч. посіб. / [Креч Т. В. та ін.] ; Харків. нац. ун-т буд-ва та архітектури. - Харків : Вид-во Іванченка І. С., 2018. - 102 с.
35. Українська мова. Основи наукового стилю мовлення для початківців (медико- біологічний профіль) [Текст] : навч. посіб. / Є. О. Голованенко [та ін.]. - Суми : Університетська книга, 2019. - 94 с.
36. Цивільне право України. Загальна частина [Текст] : підручник / [І. А. Бірюков та ін.] ; за ред. проф. І. А. Бірюкова і Ю. О. Заїки. Київ : Правова єдність : Алерта, 2014. 509 с.
37. Чередник Н. В. Права інтелектуальної власності дослідницьких університетів [Текст] : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.03 / Чередник Наталія В'ячеславівна ; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. Київ, 2019. 20 с.
38. Штефан О. О. Науково-практичний коментар Глави 36 Цивільного кодексу України (Авторське право) [Текст] / О. О. Штефан ; Нац. акад. прав. наук

України, НДІ інтелект. власності. Київ : Інтерсервіс, 2014. 127 с.

39. Юринець В. Є. Методологія наукових досліджень [Текст] : навч. посіб. / В. Є. Юринець ; Львів. нац. ун-т ім. Івана Франка. Ль. : ЛНУ ім. І. Франка, 2011. 180 с.

40. Якубівський І. Є. Набуття, здійснення та захист майнових прав інтелектуальної власності в Україні [Текст] : монографія / І. Є. Якубівський ; Львів. нац. ун-т ім. Івана Франка. Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2018. 521 с.

41. Wood GJ1, Morrison RS. Writing abstracts and developing posters for national meetings. J Palliat Med. 2011 Mar;14(3):353-9

42. Hulley, S. B. (2007). Designing clinical research. Philadelphia, PA, Lippincott Williams & Wilkins. – 367 с.

43. Pierson DJ How to write an abstract that will be accepted for presentation at a national meeting. Respir Care. 2004 Oct;49(10):1206-12.

44. Miller JE. Preparing and presenting effective research posters. Health Serv Res. 2007 Feb;42(1 Pt 1):311-28.

45. Wellstead G, Whitehurst K, Gundogan B, Agha R. How to deliver an oral presentation. Int J Surg Oncol (N Y). 2017 Jul;2(6):e25.

46. Giba, John; Ribes, Ramón. Preparing and delivering scientific presentations : a complete guide for international medical scientists Heidelberg ; New York : Springer, c2011 pp 140

47. Branson RD. Anatomy of a research paper. Respir Care. 2004 Oct;49(10):1222-8.

48. Neill US. How to write a scientific masterpiece. J Clin Invest. 2007 Dec;117(12):3599-602.

Додаткова:

1. Цивільний процесуальний кодекс України від 18 березня 2004 р. No 1618-IV (зі змінами і доповненнями). Відомості Верховної Ради України. 2004. No 40, /40-42/. Ст. 492. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1618-15>

2. Аврамова О. Є. Правові засади інтелектуальної власності в Україні [Текст] : навч. посіб для студ. денної та заоч. форм навчання за фахом "Інтелектуальна власність" / О. Є. Аврамова, Н. Г. Васильєва, Л. В. Перевалова ; Нац. техн. ун-т "Харк. політехн. ін-т". - Х. : НТУ "ХПІ", 2011. - 135 с.

3. Андрощук Г. О. Інтелектуальна власність у науково-технічній сфері: методи та принципи вартісної оцінки [Текст] : [монографія] / Г. О. Андрощук, С. А. Давимука ; НДІ інтелект.власності Нац. акад.прав. наук України, Ін-т регіон. дослідж. Нац. акад. наук України. Київ : Парламентське

видавництво, 2014. 302 с.

4. Бондаренко В. В. Риторика [Текст] : навч. посіб. / В. В. Бондаренко ; Харків. нац. автомоб.-дорож. ун-т. Харків : ХНАДУ, 2013. 111 с.

5. Вітчизняний та світовий досвід правового регулювання відносин у сфері інтелектуальної власності [Текст] : зб. наук. пр. за матеріалами Всеукр. наук.-практ. Інтернет-конф. (7-8 квіт. 2015 р.) / Черкас. нац. ун-т ім. Богдана Хмельницького [та ін.] ; [редкол.: Черевко О. В. та ін.]. Черкаси : ЧНУ ім. Б. Хмельницького, 2015. 144 с.

6. Гапотій В. Д. Захист права інтелектуальної власності в Україні [Текст] : навч. посіб. / В. Д. Гапотій, А. М. Солоненко. Мелітополь : Видавничий будинок ММД, 2011. 360 с.

7. Гаркуша Н. М. Методологія наукових досліджень [Текст] : навч. посіб. / Н. М. Гаркуша, Т. В. Польова ; Харків. держ. ун-т харчування та торгівлі. Харків : ХДУХТ, 2013. 161 с.

8. Гармонізація законодавства України з питань інтелектуальної власності щодо законодавства Європейського союзу [Текст] : матеріали I Всеукр. наук.-практ. конф. молодих вчен. та студ. з пробл. інтелектуал. власності / Держ. служба інтелектуал. власності України [та ін.] ; [редкол.: Волошин В. С. (голов. ред.) та ін.]. Маріуполь : ДВНЗ "ПДТУ", 2013. 244 с.

9. Дроб'язко В. С. Колективне управління авторським правом і суміжними правами. Зарубіжний досвід [Текст] : [монографія] / В. С. Дроб'язко ; Акад. прав. наук України, НДІ інтелект. власності. К. : Лазурит-Полгіраф, 2010. 165 с.

10. Кадетова О. В. Угода про асоціацію України з Європейським Союзом в системі джерел права інтелектуальної власності: цивільно-правовий аспект [Текст] : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.03 / Кадетова Олена Веніамінівна ; Приват. ВНЗ "Ун-т Короля Данила". Івано-Франківськ, 2018. 20 с.

11. Кадетова О. В. Угода про асоціацію України з Європейським Союзом в системі джерел права інтелектуальної власності [Текст] : монографія / О. В. Кадетова ; за наук. ред. О. П. Орлюк, д-ра юрид. наук, проф., акад. НАПрН України ; НДІ інтелект. власності Нац. акад. прав. наук України. Київ : Юрінком Інтер, 2019. 343 с.

12. Каламбет С. В. Методологія наукових досліджень [Текст] : навч. посіб. / Каламбет С. В., Іванов С. В., Півняк Ю. В. - Дніпропетровськ : Герда, 2015. 190 с.

13. Капіца Ю. М. Авторське право і суміжні права в Європі [Текст] : [монографія] / Капіца Ю. М., Ступак С. К., Жувака О. В. ; Центр інтелект. власності та передачі технологій НАН України. Київ : Логос, 2012. 690 с.

14. Капіца Ю. М. Уніфікація і гармонізація законодавства з охорони прав інтелектуальної власності держав-членів ЄС та законодавство України [Текст] : автореф. дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.03 / Капіца Юрій Михайлович ; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. Київ, 2019. 43 с.
15. Картавцева Ю. В. Механізм господарсько-правового захисту права інтелектуальної власності [Текст] : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.04 / Картавцева Юлія Валеріївна ; Приват. акціонер. т-во "ВНЗ "Міжрегіон. Акад. упр. персоналом". - Київ, 2018. - 20 с.
16. Коваль І. Ф. Захист прав у сфері промислової власності: проблеми законодавчого забезпечення та правозастосування [Текст] : монографія / Коваль І. Ф. ; Нац. акад. прав. наук України, НДІ інтелект. власності. К. : НДІ ІВ НАПрН України, 2011. 319 с.
17. Коваль І. Ф. Комерціалізація прав інтелектуальної власності [Текст] : навч. посіб. / І. Ф. Коваль ; Донец. нац. ун-т ім. Василя Стуса, НДІ інтелект. власності НАПрН України. Київ : Юрінком Інтер, 2018. 271 с.
41. Мала енциклопедія права інтелектуальної власності [Текст] / Київ. ун-т права НАН України, Міжнар. центр прав. проблем інтелект. власності при Ін-ті держави і права ім. В. М. Корецького НАН України ; [уклад.: Ю. Л. Бошицький, В. В. Луць, Р. Б. Шишка] ; за заг. ред. проф. Ю. Л. Бошицького та Р. Б. Шишки. Львів : Галицька видавнича спілка, 2015. 215 с.
18. Малигіна В. Д. Методологія наукових досліджень [Текст] : монографія / В.Д.Малигіна, О. Ю. Холодова, Л. М. Акімова ; Нац. ун-т вод. госп-ва та природокористування. Рівне : НУВГП, 2016. 247 с.
19. Методологія наукових досліджень [Текст] : навч. посіб. / В. І. Зацерковний, І.В.Тішаєв, В. К. Демидов ; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2017. 236 с.
20. Методологія наукових досліджень і викладання облікових дисциплін [Текст] : навч. посіб. / Ясишена В. В., Волинець В. І. ; Терноп. нац. екон. ун-т, Вінниц. навч.-наук. ін-т економіки. Вінниця : ВННІЕ ТНЕУ ; Тернопіль : Крок, 2017. 231 с.
21. Методологія та організація наукових досліджень [Текст] : конспект лекцій / Чернів. нац. ун-т ім. Юрія Федьковича ; уклад.: Н. І. Коновалова, А. Г. Лісовська. Чернівці : Рута, 2012. 23 с.
22. Молдован В. В. Судова риторика: теорія і практика [Текст] : навч. посібник / В. В. Молдован. К. : Юрінком Інтер, 2010. 496 с.
23. Нерсисян А. С. Кримінально-правова охорона прав інтелектуальної власності [Текст] : монографія / А. С. Нерсисян ; НАН України, Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького. Хмельницький : Вид-во Хмельниц. ун-ту упр. та права, 2010. 191 с.

24. Остапчук М. В. Методологія та організація наукових досліджень [Текст] : підручник / М. В. Остапчук, А. І. Рибак, О. С. Ванюшкін ; Міжнар. гуманітар. ун-т. Одеса : Фенікс, 2014. 375 с.
25. Потоцький М. Ю. Господарсько-правовий захист інтелектуальної власності в Україні [Текст] : монографія / М. Ю. Потоцький. Київ : Персонал, 2014. 618, [1] с.
26. Право інтелектуальної власності у схемах та визначеннях [Текст] : навч. посіб. для студ. [юрид. ф-тів] вищ. навч. закл. / [О. Г. Бондар та ін. ; за заг. ред. О. Г. Бондаря] ; Держ. вищ. навч. закл. "Запоріж. нац. ун-т" М-ва освіти і науки, молоді та спорту України. Запоріжжя : Запоріж. нац. ун-т, 2012. 447 с.
27. Правове забезпечення сфери інтелектуальної власності в Україні в контексті Європейської інтеграції: концептуальні засади [Текст] : монографія / [В. С. Дроб'язко та ін. ; за наук. ред. О. П. Орлюк] ; Нац. акад. прав. наук України, НДІ інтелект. власності. К. : Лазурит-Поліграф, 2010. 464 с.
28. Радіонова І. Ф. Методологія наукових досліджень: прикладний аспект [Текст] : навч. посіб. / І. Ф. Радіонова ; ДВНЗ "Київ. нац. екон. ун-т ім. В. Гетьмана". К. : КНЕУ, 2010. 106 с.
29. Розпорядження майновими правами інтелектуальної власності: збірник типових форм договорів та коментар до них [Текст] / [К. Горська та ін. ; за наук. ред. Н. М. Мироненко] ; Нац. акад. прав. наук України, НДІ інтелект. власності. Київ : Інтерсервіс, 2018. 95 с.
30. Світличний О. П. Захист прав суб'єктів права інтелектуальної власності адміністративним законодавством [Текст] : [монографія] / О. П. Світличний, С. В. Слюсаренко, О. В. Тандир ; [за заг. ред. О. П. Світличного]. Київ : НУБіП України, 2015. 181 с.
31. Селіваненко В. В. Правова охорона інтелектуальної власності у сфері охорони здоров'я (цивільно-правовий аспект) [Текст] : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.03 / Селіваненко Володимир Володимирович ; Нац. акад. прав. наук України, НДІ приват. права і підприємництва ім. Ф. Г. Бурчака. Київ, 2015. 20 с.
32. Теоретико-прикладні проблеми кодифікації законодавства у сфері інтелектуальної власності [Текст] : монографія / [С. Ю. Бурлаков та ін. ; за наук. ред. О. П. Орлюк] ; Нац. акад. прав. наук України, НДІ інтелект. власності. К. : НДІ ІВ НАПрНУ, 2011. 325 с.
33. Українська мова (за професійним спрямуванням) [Текст] : навч. посіб.-практикум / [Г. Л. Вознюк та ін.] ; Нац. ун-т "Львів. політехніка". - 9-те вид., допов. і випр. - Львів : Вид-во Львів. політехніки, 2018. - 307 с.
34. Ульянова Г. О. Цивільно-правовий захист прав інтелектуальної власності від плагіату (проблеми теорії) [Текст] : монографія / Г. О. Ульянова ; Нац. ун-

т "Одес. юрид. акад.". Одеса : Букаєв Вадим Вікторович, 2015. 346 с.

35. Харитонova О. І. Правовідносини інтелектуальної власності, що виникають внаслідок створення результатів творчої діяльності (концептуальні засади) [Текст] : монографія / О. І. Харитонova. О. : Фенікс, 2011. 343 с.

36. Blome C, Sondermann H, Augustin M. Accepted standards on how to give a Medical Research Presentation: a systematic review of expert opinion papers. *GMS J Med Educ.* 2017; 34(1):Doc11

37. Alexandrov AV1, Hennerici MG. How to prepare and deliver a scientific presentation. Teaching course presentation at the 21st European Stroke Conference, Lisboa, May 2012. *Cerebrovasc Dis.* 2013;35(3):202-8. doi: 10.1159/000346077.

38. Watts E, Peacock O, Liyanage S, Elsey E, Lund J. Presentation skills amongst surgical trainees at a national conference: an observational study. *JRSM Short Rep.* 2012 May;3(5):30.

39. Kallet RH. How to write the methods section of a research paper. *Respir Care.* 2004 Oct;49(10):1229-32.

40. Kallestinova ED. How to write your first research paper. *Yale J Biol Med.* 2011 Sep;84(3):181-90.

41. Hess DR. How to write an effective discussion. *Respir Care.* 2004 Oct;49(10):1238-41.

42. Rau JL. Searching the literature and selecting the right references. *Respir Care.* 2004 Oct;49(10):1242-5.

43. Persson PB Good publication practice in physiology 2017: Current Revisions of the Recommendations for the Conduct, Reporting, Editing and Publication of Scholarly Work in Medical Journals. *Acta Physiol (Oxf).* 2017 Dec;221(4):283-284.

44. Pierson DJ The top 10 reasons why manuscripts are not accepted for publication. *Respir Care.* 2004 Oct;49(10):1246-52.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського: веб-сайт: URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>

2. Національна Парламентська бібліотека України: веб-сайт: URL: <http://www.nplu.org/>

3. Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти: веб-сайт: URL: <https://naqa.gov.ua/>

4. Офіційний веб-сайт Всесвітньої організації охорони здоров'я: веб-сайт: URL: <http://www.who.int/>

- 5.Офіційний веб-сайт Міністерства освіти і науки України: веб-сайт: URL:
[SEP]<http://mon.gov.ua/>
- 6.Офіційний веб-сайт Міністерства охорони здоров'я України: веб-сайт:
URL: [SEP]<http://www.moz.gov.ua/ua/portal/> [SEP]
- 7.Офіційний веб-сайт Президента України: веб-сайт: URL:
<http://president.gov.ua> [SEP]
- 8.Офіційний портал Верховної Ради України: веб-сайт: URL:
<http://rada.gov.ua/> [SEP]
- 9.Офіційний сайт Національної медичної академії післядипломної освіти
імені [SEP]П. Л. Шупика: веб-сайт: URL: <http://nmapo.edu.ua/index.php/uk/>
[SEP]
- 10.Урядовий портал, єдиний веб-портал органів виконавчої влади України:
веб-сайт:
URL: <http://www.kmu.gov.ua/>
11. Веб-ресурс «Єдиний медичний простір»: веб-сайт: URL:
<http://inmeds.com.ua/> [SEP]
12. Наукова бібліотека ім. М. Максимовича Київського національного
університету імені [SEP]Тараса Шевченка: веб-сайт: URL:
<http://www.library.univ.kiev.ua> [SEP]
13. Науково-практичний журнал «Медичне право»: веб-сайт: URL:
[SEP]<http://medicallaw.org.ua/vidavnictvo/medychne-pravo/> [SEP]
14. Національна бібліотека Франції: веб-сайт: URL: <http://www.bnf.fr/> [SEP]
15. Німецька електронна бібліотека: веб-сайт: URL: <http://www.ddb.de/> [SEP]
16. Офіційний веб-портал «Судова влада України»: веб-сайт: URL:
<http://court.gov.ua/> [SEP]
17. Офіційний веб-сайт Верховного Суду України: веб-сайт: URL:
[SEP]<http://www.scourt.gov.ua/> [SEP]
18. Офіційний веб-сайт Європейського суду з прав людини: веб-сайт: URL:
[SEP]<http://www.echr.coe.int/> [SEP]
19. Офіційний веб-сайт Конституційного Суду України: веб-сайт: URL:
[SEP]<http://www.ccu.gov.ua/uk/index> [SEP]
20. Офіційний веб-сайт Організації об'єднаних націй: веб-сайт: URL:
<http://www.un.org/> [SEP]
21. Професійні правова система «Мега-НАУ»: веб-сайт: URL:
<http://www.nau.ua> [SEP]
22. Юридична бібліотека Школи права Йелльського університету: веб-
сайт: URL: <http://library.law.yale.edu/>